

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 69
131 07 Nacka

Datum: 2019-05-17
Vår referens: 2018/1781/10.1
Er referens: M 7575-17 Avdelning 3

mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Yttrande med anledning av underrättelse i mål M 7575-17 Cementa AB

Med anledning av Cementas yttrande anför SMHI följande.

SMHI ska förvalta den svenska hydrologiska infrastrukturen och därigenom inhämta och förmedla kunskaper om landets hydrologiska förhållanden, se 3 §, förordning (2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, och en del av detta är att genomföra flödes- och vattenståndsmätningar i en stor mängd vattendrag i Sverige.

Vid Orgvåtar, sydväst om tälkten, bedriver SMHI kontinuerliga vattenföringsmätningar sedan år 1979. Data från stationen används primärt för modellkalibrering och är viktig på grund av de tunna jordarna i området. I Sverige finns det i dagsläget endast tre hydrologiska grundnätstationer kvar med dessa markförutsättningar och stationen är därför av nationell betydelse och viktig för kalibrering av liknande områden i Sverige.

Det är SMHIs bestämda uppfattning att stationen i Orgvåtar behövs för att bland annat kunna göra framtida bedömningar av hur flödet påverkas av klimatförändringar. För att genomföra detta krävs att mätserierna är homogena och fria från mänsklig påverkan.

Av Cementas yttrande som inkom den 18 mars 2019, framgår följande:

”Cementa kan inte se att den ansökta verksamheten alls påverkar de hydrologiska förhållandena vid mätstationen i högvattensituationen. Vid lågvattensituationen tangerar influensområdet för grundvattenavsänkningen Orgvåtar och marginell påverkan på vattenföringen kan inte uteslutas. Denna påverkan bedöms vara mindre än mätosäkerheten för överfallet vid mätstationen. Det kan tilläggas att vid lågvattensituationer är vattenföringen vid mätstationen redan idag ofta noll, dvs inget flöde alls.”

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, 601 76 NORRKÖPING

Besöksadress Folkborgsvägen 17 Tel 011-495 80 00 Fax 011-495 80 01

SMHI
Anton Tamms väg 1 4 tr
194 34 UPPLANDS VÄSBY

SMHI
Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

SMHI
Hans Michelsensgatan 9
211 20 MALMÖ

SMHI
Universitetsallén 32
851 71 SUNDSVALL

SMHI har gjort beräkningar, utifrån Cementas uppgifter i ansökan, för hur stationen skulle påverkas av den sänkta grundvattenytan och bestrider att det inte finns någon påverkan som är relevant. Cementa anför att det inte finns någon påverkan under högvattensituationer och SMHI har inte heller någon invändning beträffande högvattensituationer. Flöden högre än 120 liter per sekund, behöver inte beaktas närmare, utan hanteras som om de är opåverkade. Vidare framgår av beräkningarna att mätningarna vid lågvattenssituationer kommer att påverkas och det som mest med en sänkning av månadsmedelflödet med i storleksordningen 7%. Antal dagar med påverkade flöden vid lågvattenssituationer, perioden april-september är 42 dagar, dvs 23% av tiden. Med andra ord en påverkan som är ytterst relevant för SMHI.

Statistiska värden

Beräkningen visar också att de statistiska måtten som ofta används för olika analyser (dvs medellågvattenflöden, medelflöden och medelhögvattenflöden) inte förändras vilket är positivt eftersom det innebär att det inte blir ett homogenitetsbrott (förändring av trend) i statistiken. Vid beräkning av hur flöden i de låga registren fördelar sig syns en förskjutning som är tillräckligt stor för att behöva beaktas vid exempelvis analyser av hur flödet påverkas på grund av klimatförändringar.

Slutsats

Det är SMHIs slutsats och inställning, efter gjorda analyser, att mätsationen ur ett hydrologiskt perspektiv kan vara kvar även om ansökan beviljas. Om tillståndet beviljas uppstår utrednings- och eventuella implementeringskostnader för SMHI, eftersom det ännu är oklart hur påverkan på mätdata ska hanteras.

SMHI har i tidigare yttrande yrkat ersättning för kostnader för nedläggning av mätstationen, som inte längre är aktuella då mätsationen inte behöver avvecklas. SMHI yrkar istället ersättning för kostnader på grund av anpassning till nya förutsättningar med 40 000 kr.

SMHI vill slutligen återigen framhålla behovet av att hållas underrättad av sökanden vad gäller när aktiviteter påbörjas som kan påverka grundvattennivån vid Orgvåtar.

Avdelningschef Bodil Aarhus Andrae har beslutat i detta ärende som handlagts av Lena Eriksson Bram och Josephine Wilsson.

För SMHI

Bodil Aarhus Andrae
Chef Avdelning Samhälle och säkerhet